

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Cel projektu

Celem projektu jest modyfikacja normatywnego modelu relacji fizjoterapeuta – pacjent, uwzględniająca wyniki analiz pojęciowych, aksjologicznych i empirycznych, dotyczących wartości istotnych dla tożsamości etycznej zawodu fizjoterapeuty. Szczególna uwaga poświęcona zostanie analizie roli ciała, dotyku, poczucia wstydu, zaufaniu i komunikacji w praktyce fizjoterapeutycznej. Optymalny model relacji fizjoterapeuta – pacjent powinien uwzględniać wartości uznawane za podstawowe w różnych modelach teoretycznych bioetyki i rehabilitacji, odpowiadać na potrzeby pacjentów oraz respektować ich prawa, brać pod uwagę poglądy fizjoterapeutów na wartości istotne dla wykonywanego zawodu oraz dostrzegać i przeciwdziałać pojawianiu się problemów moralnych i konfliktów wartości.

Badania realizowane w projekcie

Interdyscyplinarny zespół badawczy, w skład którego wchodzi filozof, psycholog, socjolog, pedagog oraz fizjoterapeuci, umożliwi prowadzenie badań bioetycznych o charakterze koncepcyjnym i empirycznym. Badania normatywne i aksjologiczne skupiać się będą na krytycznej analizie literatury przedmiotu, dotyczącej wartości istotnych dla modeli bioetyki w europejskim i amerykańskim kręgu kulturowym, a także wartości zawartych w krajowych oraz międzynarodowych kodeksach etycznych fizjoterapeuty. Badania skupiać się będą wokół czterech podstawowych zagadnień: (1) określenia specyficznych cech relacji fizjoterapeuta – pacjent, które mogą mieć znaczenie dla określenia wartości istotnych dla etyki fizjoterapeuty; (2) analizie roli wartości troski (*compassion/caring*) w etyce fizjoterapeuty; (3) zbadania znaczenia moralnego sposobu traktowania ciała, rodzaju dotyku i formy komunikacji dla jakości relacji fizjoterapeuta-pacjent; (4) określenia roli empirycznej metodologii badawczej w rozważaniach normatywnych. W ramach projektu zostaną także przeprowadzone jakościowe i ilościowe badania empiryczne, dotyczące problemu dotyku, niewerbalnej komunikacji, cielesności i jej postrzegania z perspektywy pacjenta i fizjoterapeuty. Wyniki badań empirycznych zostaną wykorzystane do weryfikacji założeń modelu normatywnego.

Powody podjęcia tematyki badawczej

Jeden z istotnych wymiarów etycznych praktyki klinicznej dotyczy intymnego związku fizjoterapeuty z pacjentem, opartego na zaufaniu, dotyku, który jest podstawowym narzędziem pracy fizjoterapeuty, komunikacji i – czasami - uzależnieniu pacjenta. W literaturze przedmiotu brak jest prac podejmujących te zagadnienia. Wyniki badań przyczynią się do poszerzenia wiedzy na temat moralnych problemów fizjoterapii oraz określenia tożsamości etycznej zawodu fizjoterapeuty. Mogą być także wykorzystane w praktyce: (1) do modyfikacji programów nauczania i szkolenia fizjoterapeutów, a poprzez to wpływać na poprawę jakości usług; (2) do dyskusji na temat nowelizacji Kodeksu Fizjoterapeuty Rzeczypospolitej Polskiej. Przyjęta w 2015 roku Ustawa o zawodzie fizjoterapeuty nakłada bowiem na samorząd fizjoterapeutów zadanie ustanawiania zasad etyki zawodowej i dbanie o jej przestrzeganie oraz obronę godności zawodowej (art.62.1)